

Fővárosi Ítéletábra a Szabó, Kocsis és Társa Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Szabó Oszkár Levente ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. Váci Tímea ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. július 16. napján kelt 65.P.22.262/2018/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperesi sajtóterméket kiadó ...-t (címe), hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint + áfa másodfokú perkölséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett ... internetes oldalon ... napján „...” címmel megjelent cikkel azonos helyen és betűszedéssel külön helyreigazító közleményként a főoldalon 8 napon belül, a hét első munkanapján tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

... napján „...” címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy az ... által kiírt közbeszerzésen nyertes pályázó a becsült összértéknél 100 millióval drágábban nyerte el a közbeszerzést, továbbá valótlanul híreszteltük, hogy az ...-hoz képest 3-5-szörös áron szerelték fel az ... önkormányzatnál ugyanazokat a lámpákat, mint az ... más településen. Valótlanul állítottuk, hogy az ... önkormányzat 2017-ben uniós pénzből akart napelemes közvilágítást megvalósítani, a valóság ezzel szemben az, hogy felperes neve 2017-ben nem kívánt igénybe venni Európai Unió forrást a napelemes közvilágítás finanszírozására, Európai Unió pályázaton nem indult." Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest - üzemeltetője, az ... útján - hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 100.000 forint perkölséget áfával növelten, és a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

Érdemi döntését a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdésére, a 496. § (1) és (3) bekezdésére, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdésére, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK 12.számú állásfoglalása II., III. részére, és a PK 14. számú állásfoglalásra alapította.

Határozata indokolásában kifejtette, hogy a sajtó-helyreigazítási perben irányadó bizonyítási szabályok értelmében a keresettel határidőben sérelmezett állítások valóságtartalmát az alperesnek kellett megfelelően igazolnia, azonban sem a „100 millió forinttal drágább közbeszerzés”, sem a „3-5-szörös áron történő lámpacsere” vonatkozásában nem ajánlott fel bizonyítást, az ellenkérelmében felhozottakat pedig az elsőfokú bíróság nem fogadta el, a felperes álláspontjával értett egyet. A keresetben sérelmezett kijelentések vonatkozásában azt tartotta releváns körülménynek, hogy amennyiben a felperesi önkormányzat által kiírt pályázatok folytán megkötött szolgáltatási szerződés esetében túlszámlázás, túlértékelés történik, ez nemcsak a szolgáltatás teljesítőjét, a vállalkozót, hanem a vele szerződő megrendelőt, jelen esetben a felperesi önkormányzatot is nyilvánvalóan érinti. A keresettel támadott sajtócikkről megállapította, hogy az elsősorban ... partnereinek a tevékenységére koncentrál, emellett azonban számos alkalommal megemlíti a felperest is, ... városára utalással. Rögzítette, hogy amennyiben egy médiatartalom tisztességtelen közbeszerzésekről számol be, és ezzel összefüggésben egy város neve is megemlítésre kerül, úgy nyilvánvaló, hogy az a települési önkormányzatot érinti. Így a felperesre vonatkozik mind a „100 millióval magasabb értéken” történő szerződéskötésre, mind a „3-5-szörös áron felszerelt lámpákra” vonatkozó közlés.

Az első kijelentés, a „100 millió forinttal drágább közbeszerzés” körében megállapította, hogy a rendelkezésre álló iratok mindenben alátámasztják azt a kereseti hivatkozást, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezés alapján a négy évet meghaladó időre történő szerződéskötés esetén számítandó éves díj mértékét alul múlta az alperesi cikkben hivatkozott, a nyertessel kötött végső szerződéses össz-érték. A pályázati kiírás négy évre tartalmazta a 459 millió forintos kiírási értéket, az 549 milliós össz-értékkel létrejött végleges szerződés azonban öt évre szól, így a szerződés ellenértéke is nyilvánvalóan magasabb. A szolgáltatás módosult értéke azonban így sem éri el a törvényi rendelkezésben foglaltak szerinti, öt évi össz-érték egy havi értékének 48-szorosát. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes által kiírt pályázaton nyertes cég ajánlata a jogszabályi kiírásnál kedvezőbb volt, ezért nem helytálló az az alperesi tényállítás, miszerint 100 millió forinttal magasabb értéken nyerte volna el a felperes szerződő partnere a közbeszerzést.

A PK 14. számú állásfoglalás alapján megállapította, hogy azt is a másodközlő alperesnek kellett volna igazolnia, hogy az ... által felszereltekhez hasonló napelemes lámpákat 3-5-szörös áron telepített a felperes szerződő partnere, mely állításra szintén nem érkezett bizonyítási indítvány. Ezért mindkét valótlan állítás, illetve híresztelés vonatkozásában helyreigazítást rendelt el. Kiemelte, hogy a szerkesztőséghez címzett helyreigazítási kérelemhez képest a kereset nem tartalmazott a való tények közlésére vonatkozó igényt, ezért arról nem is rendelkezhetett. A helyreigazítás közzétételének a módját érintően is helyt adott a felperes keresetének, akként, hogy a főoldalon, kezdő közleményként, a hét első munkanapján, az ítélet jogerőre emelkedését követően 8 nap elteltével történő helyreigazítást rendelt el.

A harmadik sérelmes kijelentéssel kapcsolatban sem osztotta az alperesi ellenkérelemben felhozottakat. Álláspontja szerint nem tekinthető lényegtelen tévedésnek, hogy uniós pénzből, vagy egyéb forrásból kíván a felperes pályázatot kiírni, mivel az uniós források felhasználásához másféle ellenőrzési mechanizmus társul. Megjegyezte, hogy „pocsékul sikerült” közbeszerzésről beszámolva

zárta cikkét az alperes szerzője, melyben a felperes által hivatkozott közbeszerzésre utalt, amely azonban a felperes által csatolt dokumentáció alapján igazolhatóan nem volt uniós forrású. Mellőzte a helyreigazítás kereset szerinti elrendelését abban a vonatkozásban, hogy „soha nem írt ki uniós pályázatot közvilágítás napelemes biztosítása tárgyában a felperes”, mivel a pontos, szabatos helyreigazítás érdekében megállapítható volt, hogy a közvilágítás körében erre 2017-ben nem került sor.

A perköltségről a Pp. 82. § (1) és (3) bekezdése alapján határozott, a 83. § (1) bekezdése szerint a pervesztes alperest üzemeltető, perképességgel rendelkező gazdasági társaság terhére. A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (Imr.) keretei között mérlegeléssel döntött a felperesnek járó perköltségről, melyben értékelte a jogi képviselő által a perben végzett tevékenységet is. Túlzottnak találta a hét teljes munkanapra kalkulált munkaórát tartalmazó felperesi igényt, emellett megállapította, hogy a keresetlevél igényes kidolgozottságú, továbbá a felperesi képviselő megjelent a perben tartott tárgyaláson, és teljeskörű nyilatkozatot tett. Mindezek alapján 100.000 forint + áfa perköltséget talált megállapíthatónak a felperes számára. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdésének b) pontja alapján rendelkezett, az illetékfeljegyzési jog és a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete keresetnek helyt adó rendelkezésével szemben, annak megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása érdekében az alperes nyújtott be a Pp. 383. § (1) és (2) bekezdésén alapuló fellebbezést. Igényt tartott a Pp. 83. § (1) bekezdése szerinti, az Imr. alapján járó áfa-t is tartalmazó perköltségre.

Másodlagos fellebbezési kérelme - az elsődleges jogorvoslati kérelme sikertelensége esetén - az álláspontja szerint eltúlzott mértékben megállapított 100.000 Ft + áfa felperesnek járó elsőfokú perköltség közelebről meg nem jelölt mérsékelésére vonatkozott.

Jogorvoslati kérelme indokaként - megismételve az ellenkérelmében előadottakat - mindenekelőtt a felperesi legitimáció hiányára hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a keresetben kifogásolt első két közlés a felperesre vonatkozik, ugyanis azok nyilvánvalóan a nyertes ajánlattevőre fogalmaznak meg állítást. Ismertette az elsőfokú bíróság ítéletének az adott fellebbezési kérelemhez kapcsolódó rendelkező részét, és annak indokait.

Előadta, hogy amennyiben egy átlagolvasó végigolvassa a sajtócikket, annak egészéből és a kifogásolt részekből is az tűnik ki számára, hogy az a pályázaton nyertes ajánlattevőre, a ...-re koncentrál. A jelen perben ugyanis nincs relevanciája annak, hogy más sajtóorgánumok mit és hogyan vettek át a perbeli cikkből. Álláspontja szerint a Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú állásfoglalása ugyan lehetővé teszi, hogy amennyiben a sajtóközlemény név szerint, vagy név nélkül többeket is sért, az érintett személyek közül bárki helyreigazítást kérjen, de csak azon tényközlések tekintetében, amelyek az igényt érvényesítő félre vonatkoznak. A felperes által kifogásolt két közlés kapcsán azonban a mondatok alanya nem a felperes, hanem a nyertes ajánlattevő. A felperes által kért helyreigazítás tartalma sem a felperesre vonatkozik, ezért hiányzik a keresetességi joga. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság el is tért a keresettől a PK 15. számú állásfoglalásra utalással, amikor a helyreigazító közleményben feltüntette, hogy „az ... által kiírt közbeszerzésen”, illetőleg „az ... önkormányzatnál”. Azzal, hogy a belátása szerint állapította meg a helyreigazítás fenti szövegét, lényegében túlterjeszkedett a PK 15. számú állásfoglalás I. pontjában írt kérelem és ellenkérelem korlátain.

A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerint indokoltnak találta, hogy az ítélőtábla a felülbírálati jogkörét gyakorolva a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést

vonjon le, azokat másként minősítse és azt állapítsa meg, hogy a kifogásolt közlések nem a felperes személyére vonatkoznak.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a harmadik kifogásolt közléssel, az uniós támogatással kapcsolatos indokai ismertetését követően adta elő, hogy a kérelem alapjául szolgáló médiatartalom évekre visszamenőleg részletesen beszámol a közvilágítással kapcsolatos pályázatokról, a felperes az írásból kiragadott egy mondatot kifogásolta, miszerint „... mindenesetre azóta uniós pénzből némi napelemes közvilágítást is akart tavalý.” Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül alkalmazta a PK 12. számú állásfoglalást, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a harmadik közlés a felperes megítélése szempontjából lényeges, mivel ezt a kérdést a cikk egészéből, valamint az átlagolvasó szemszögéből a társadalmilag kialakult közfelfogás alapján kell vizsgálnia a bíróságnak. PK 12. sz. állásfoglalás értelmében ugyanis nem a felperes, hanem az átlagolvasó megítélése szempontjából kell vizsgálni, hogy tulajdonít-e jelentőséget annak, hogy akart, vagy nem akart uniós forrásból közvilágítási beruházást megvalósítani a felperes, mely közlés - az alperes meggyőződése szerint - a cikkben egy lényegtelen elem.

Kiemelte fellebbezésében, hogy a felperes nem azt kifogásolta, hogy egy konkrét pályázatról valótlanul tájékoztatott, hanem a cikk azon kijelentését, miszerint a felperes 2017-ben uniós forrásból akart megvalósítani napelemes közvilágítást. Ennek igazolására azonban alkalmatlan a felperes által csatolt közlemény, mivel a szándék léte, vagy nem léte nem igazolható. A joggyakorlat a tények és a vélemények elhatárolására kialakította az úgynevezett „bizonyíthatósági tesztet”.

Az a közlés, amelynek valósága, vagy valótlanága bizonyítható - tény; amelynek valóságtartalma nem bizonyítható - vélemény. Álláspontja szerint annak valósága, hogy az önkormányzat akart-e tenni valamit, vagy sem, nem bizonyítható, így sajtó-helyreigazításnak sem lehet tárgya. Mindezek alapján a sérelmezett cikk harmadik közlését a felperes személyének megítélése szempontjából közömbös részletnek, pontatlanságnak, lényegtelen tévedésnek állította.

E körben álláspontja szerint ugyanúgy a Pp. 369. § (3) bekezdésének c) pontja az irányadó, mint az első két közlés esetén. Azaz a megállapított tényekből eltérő következtetés levonása indokolt, mivel a felperes által sérelmezett uniós forrásra utalás a cikk egészét nézve közömbös részlet.

A másodfokú tárgyaláson előadta, hogy arra szolgáló költségjegyzék hiányában perköltséget nem igényel a fellebbezési eljárásban.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 383. § (2) bekezdése szerinti helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság okkal mutatott rá ítélete indokolásában a perbeli legitimáció körében arra, hogy a közbeszerzési kiírás alapján létrejött szolgáltatási szerződést érintő, az alperes részéről állított túlértékelés, túlszámlázás nem csupán a pályázat nyertesét, hanem az azt kiíró önkormányzatot is érinti. A cikk egészét kell figyelembe venni, mely alapján nem kétséges, hogy az alperes őt rosszul gazdálkodó „pocsék” közbeszerzéseket kiíró és a város számára előnytelen megállapodásokat kötő önkormányzatnak mutatta be.

Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a helyreigazítani kért tényállítások nem minősülnek az önkormányzat megítélése szempontjából lényegtelen tévedésnek. Elsősorban azt hangsúlyozta, hogy a perben bizonyítást nyert, hogy az alperesi tényállítások valótlanok, azok valóságát az alperes meg sem kísérelte igazolni. A cikk egésze pedig az önkormányzatra vonatkozó olyan éles kritikát tartalmaz, amit lényegtelennek semmi esetre sem lehet tekinteni. Az alperes nem a valóságnak megfelelően tájékoztatta a lakosságot, az általa közöltek valótlan értékítélet kialakítására alkalmasak.

A másodlagos, a perköltség mérséklésére irányuló fellebbezési kérelmet azért is megalapozatlannak találta, mert az elsőfokú bíróság egyébként is csak a harmadát állapította meg az általa kért összegnek, amellet, hogy okkal rögzítette, hogy a keresetlevél igényes kidolgozása, és értékelte a közbeszerzésekkel kapcsolatos joganyag kellő mélységű ismeretét is. Előadta, hogy a felperesi közvilágítás beruházásokkal kapcsolatos több éves iratanyagot is át kellett néznie, ezért sem tekinthető túlzottnak a részére megállapított elsőfokú perköltség. Másodfokú perköltség igényt terjesztett elő.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla nem talált okot az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 380. §-a alapján alkalmazandó kötelező hatályon kívül helyezésére, ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott. Nem érintette a keresetet kisebb részben elutasító ítéleti rendelkezést. Felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállás értelmében az ítéletében ismertetett, a jogvitára irányadó anyagi és eljárásjogi szabályok megfelelő értelmezésén nyugvó döntést hozott, melynek megváltoztatására nem alkalmas az alperesnek a Pp. 369. § (3) bekezdésének c) pontjára alapított jogorvoslati kérelme. A másodfokú bíróság minden vonatkozásban egyetértett az elsőfokú bíróságnak az indokaiban is helytálló döntésével, melyet a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyott.

A fellebbezéshez kapcsolódóan - egyezően az elsőfokú bíróság által megállapítottakkal - a Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy rendelkezett keresetösségi joggal a perbeli kérelem előterjesztésére a felperes.

A Legfelsőbb Bíróság a PK 13. számú, a sajtó-helyreigazítási per indításának feltételeiről rendelkező állásfoglalás I. pontja értelmében sajtó-helyreigazítást az kérhet, akinek a személyére a sajtóközlemény - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető.

Ezen irányadó rendelkezés és a szövegösszefüggéseiben vizsgált cikk alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint egyértelmű, hogy a vitatott médiatartalomban foglaltak nemcsak a ...-re, a felperesi önkormányzat szerződéses partnerére, hanem a felperesre is vonatkoznak, a leírtak őt éppúgy érintik, mint a közbeszerzési pályázat nyertesét.

Már a vizsgált online híryanag kiemelt jelentőségű, vastagon szedett bevezető mondatai mindegyikében szerepel ... városa, mely az elsőfokú bíróság mindenben helyes megállapítása szerint félreérthetetlenül az adott település önkormányzatára utal.

A cikk egészét nézve abban a település neve 16 alkalommal szerepel, ezen túl a „város” és az „önkormányzat” kitétel is a felperest jelöli, a közlések ... Város Önkormányzatára vonatkoznak. Ilyen adatok mellett súlytalan az az alperesi fellebbezési hivatkozás, mely részben a felperesi aktív perbeli legitimáció hiányára alapítja az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezésének a megváltoztatása iránti kérelmét.

Nem foghat helyt az a fellebbezési érvelés sem, hogy túlterjeszkedett az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen, amikor az általa megfogalmazott helyreigazítás szövegében ... Önkormányzatát - a kereseti hivatkozással szemben - két helyen is egzakt módon megjelölte.

Magyarország Alaptörvényének IX. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

Az Smtv. 10. §-a szerint mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.

A sajtó-helyreigazítás elsődleges jogpolitikai célja az olvasók valósághű tájékoztatása. Ezzel összefüggésben mondja ki a Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú állásfoglalása, hogy a bíróság a fél kérelmének figyelembevételével szabadon állapítja meg a helyreigazítás tartalmát, mely elsősorban az olvasóközönség érdekeit védi, mivel az átlagolvasó számára így válik érthetővé a helyreigazítás szövege. Az elsőfokú bíróság mindenben a fent hivatkozott alapjogi és törvényi rendelkezések, valamint az iránymutató bírói gyakorlat szerint járt el, amikor a helyreigazítás szövegében a felperest félreérthetetlenül megjelölte.

Nem osztotta az ítéletábra a sérelmezett közlés 3. pontjához fűzött fellebbezési hivatkozást sem, arra nézve, hogy a „szándék”, „akaratelhatározás” meglelte ne lenne igazolható. Nem tekinthető lényegtelen pontatlanságnak, tévedésnek, hogy a felperes igényelt-e uniós támogatást, vagy sem az adott feladat elvégzéséhez, a közvilágítás kiépítéséhez.

Az alperes a fellebbezésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az átlagolvasó számára semmiféle jelentőséggel nem bír, hogy „akart-e, vagy nem” uniós forrásból közvilágítást megvalósítani a felperes. Ezzel a vélekedéssel szemben a másodfokú bíróság arra utal, hogy a közbeszéd, ezzel együtt a napi sajtó gyakorta említi, ezáltal meg is különbözteti a hazai befektetésből megvalósuló beruházásokat az uniós forrásból létesült beruházásoktól. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság azok eltérő ellenőrzési mechanizmusára. Mivel az uniós források mikénti felhasználása általánosságban is közbeszéd tárgya, ezért az átlagolvasó számára sem érdektelen, hogy a különféle szervezetek mikor, miként igénylik és használják fel azokat, mely feltétlenül közérdeklődésre számot tartó információ. Mindezek alapján a harmadik sérelmezett közlés körében is helytálló döntésre jutott az elsőfokú bíróság, amikor az általa tett időszakbeli pontosítással (2017. év) helyreigazításra kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság az Imr. 3. § (6) bekezdése alapján kellőképpen megindokolta a mérlegelésen alapuló, a felperesnek járó perköltséggel kapcsolatos döntését, a 100.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezéssel kapcsolatban, melynek megváltoztatására az alperes lényegében semmiféle releváns indokot nem hozott fel, ezért az nem szorul megváltoztatásra. Az Imr. 2. §-a törvényi lehetőséget biztosít az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségének a megbízási szerződés szerinti igénylésére.

A fellebbezés eredménytelen volt, ezért a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. §-a szerint az alperest üzemeltető gazdasági társaság köteles a felperes részére a másodfokú perköltség megfizetésére. A jogi képvisellel rendelkező felperes a költségigényét a Pp. 81. § (5) bekezdése szerint az előírt költségjegyzéken 20.000 forint + áfa összegben az Imr. keretei között megfelelően felszámította, ezért azzal egyezően határozott a másodfokú bíróság.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján megállapított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. és 3. §-ának megfelelően szintén az alperes kiadója az ... köteles megfizetni külön felhívásra az államnak.

, 2018. december 4.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Kepesné dr. Bekő Borbála s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő